

Mūsu dienišķo maizi dod mums šodien...
(Mt. 6:7-13)

Pasaulē dzīvo neskaitāmas tautas. Tikai nelielai daļai no tām ir sava valsts. Mums tā ir – sava valsts. Un nevis vienkārši kaut kāda valsts, bet tāda, kas ir plecu pie pleca ar nācijām, kas veidojušas rietumu civilizāciju, un tagad veido pasaules attīstītāko valstu savienību.

To, cik kas ir vērtīgs, bieži var aptvert tikai salīdzinot ar laikiem, kad tā nebija. Vai arī palūkojoties uz pūlēm un upuriem, kas bija vajadzīgi, lai to sasniegtu. Mums ir sava valsts - pateicoties latviešu karavīru varonībai, mūsu diplomātu prasmei, mūsu vīru un sievu lielajai mīlestībai uz savu zemi. Līdzīgi tas bija ar Latvijas Republikas atjaunošanu. Cilvēki pārvarēja bailes, cēlās un devās pēc brīvības. Ne vienā ne otrā gadījumā tas nenotika bez uzdrīkstēšanās un upuriem. Strēlnieki savulaik devās dvēseļu putenī un atbrīvošanās cīņās. Cilvēki stājās Baltijas ceļā un barikādēs. Tās dēļ dzīvību atdeva Andris Slapiņš, Gvido Zvaigzne un citi. Katru gadu 18. novembrī mēs ar lepnumu pieminam to cilvēku drosmi un varonību, kurai esam ierīkojuši piemiņas vietas un nolikuši piemiņas akmeņus tur, viņi ziedoja savu dzīvību.

Varbūt retāk pieminam citu cilvēku kategoriju, kuri tomēr ne mazāk pelna mūsu atzinību un cieņu. Tie ir visi atmodas ideālisti, kuri gan neatdeva dzīvību, par Latvijas valsti, bet noteikti veltīja tai savu dzīvi. Viņi palaida garām savu iespēju uzsākt ko ienesīgu, bet sevi ieguldīja Tautas frontē un neatkarības kustībā, stājās zemessardzē un bieži staigāja kā gar bezdibeņa malu, riskējot ar visu. Tādu cilvēku bija daudz. Bez viņiem mums nebūtu savas valsts. Ideālisms, ticība un uzupurēšanās ir tas, bez kā nevarēja celt Latvijas valsti.

Vai tam ir turpinājums – šim uzupurēties gatavajam ideālismam? Jo Latvija, kuras labā tika nesti upuri un darīti drosmes un pašizliedzības pilni darbi – taču vēl nav gatava? Tas ir jautājums, ko it bieži esmu dzirdējis no atmodas laika ideālistiem: „Vai par to, kas mums ir tagad, mēs cīnījāties?” Vēl jo skaļāk to pašu jautā tie, kuri klusē, tādēļ, ka atdeva dzīvību. Vai mēs to darījām TĀ labad, kas ir šodien?

Pagātnes varonība un upuri nav vien tādēļ, lai mēs ar tiem lepotos valsts svētkos, bet gan daudz vairāk spogulis, lai tajā uz sevi paraudzītos, mērs, ar kuru sevi mērot.

Dr. Mārtiņš Luters savā Mazajā katehismā skaidro, ko nozīmē lūgšana: „Mūsu dienišķo maizi dod mums šodien.“

„Dievs gan dod dienišķo maizi bez mūsu lūgšanas visiem, arī ļauniem cilvēkiem, bet mēs lūdzam šajā lūgšanā, lai Viņš mums to māca atzīt un ar pateicību saņemt mūsu dienišķo maizi.

Kas tad ir dienišķā maize?

Viss, kas nepieciešams uzturam un dzīves vajadzībām: ēdiens, dzēriens, drēbes, apavi, māja, sēta, lauki, lopi, nauda, manta, dievbijīgs laulāts draugs, dievbijīgi bērni, dievbijīga saime, dievbijīgi un

uzticami priekšnieki, laba valdība, labs laiks, miers, veselība, kārtība, gods, labi draugi, uzticami kaimiņi un tā joprojām.“

Pēdējos vārdus „un tā joprojām“ mēs katrs iztulkotu citādi. Kā nu katrs jūtamies, kas mums dzīvē vajadzīgs blakus tam, ko Luters te uzskaitījis. Brīvību zināt, domāt un runāt. Brīvību aizbraukt un atgriezties, Drošību par savu cilvēka cieņu un tiesībām. Vietu kur dzīvot un būt ar dzīvi apmierinātiem. Vietu, kur bērniem uzaugt laimīgiem, dzīves priecīgiem un drošiem.“

Kā lai pasaka vienā vārdā visu, ko uzskaitīja Luters un ko mēs katrs vēl varam pie tā pielikt klāt? Atraduši šo vienu vārdu, varbūt būsīm pārsteigti, cik tas ikdienišķs un cik bieži to lietojam – VALSTS.

Kaut gan šis vārds mūsu domās bieži pat nesaistās ar tik pozitīvajām domām un izjūtām, tieši tas ir mērķis, ar kuru tautas tiecas pēc savas valsts.

Tikai stiprā cerībā uz to savas dzīvības atdeva un savas dzīves veltīja vīri un sievas, ar kuriem lepojamos valsts svētkos. Viņi to darīja tādēļ, lai kādu dienu savā valstī katram cilvēkam būtu iespēja, dzīvot cilvēka cienīgi. Nevienā valstī nav tā, ka visi ir laimīgi. Bet runa ir par to, lai nevienam cilvēkam netiktu atņemta pat iespēja būt apmierinātam ar savu vienīgo, neatkarīgo dzīvi.

Vai Latvija IR gatava? Mēs šodien varam ar daudz ko lepoties. Ir sasniegtas lietas, par kurām pat neuzdrošinājāties sapņot toreiz, kad sākām. Par to pateicība Dievam un pateicība cilvēkiem, ar kuru pūlēm tas sasniegts. Taču upurēto dzīvību un veltīto dzīvju priekšā vaicājot sev – vai ir piepildīta TĀ LIELĀ cerība, tad jāsaka – Latvija vēl nav gatava. Pārāk daudz mūsu vidū ir to, kuriem nav dota iespēja. Biedējoši daudz. Apsūdoši daudz. Droši vien tam ir arī objektīvi iemesli. Bet mēs jau zinām: „Piedots tiks ja nevarēji. Mūžam ne, ja negribēji.“

Ja Latvija nav vēl gatava, tas nozīmē, ka tā jāceļ. Un lai celtu šodien ir vajadzīgs tas pats, bija vajadzīgs kas toreiz. Uzpurēties gatavs ideālisms. Nevar izpildīt tautai dotos solījumus un piepildīt tās cerības, nevar ne pagodināt varoņus, ne pagodināt Dievu, nav iespējams uzcelt Latviju bez tā paša – uzpurēties gatava ideālisma.

Un šoreiz tas nav aicinājums atmodas laika ideālistiem. Viņi savu jau padarījuši un bieži viņiem vairs nav atlicis nekā ko dot. Šoreiz, 2004.gada 18.novembrī tas ir izaicinājums tiem, kam IR – kam ir vara, kam ir ietekme, kam ir resursi, kam ir iespējas. Valsts varas pārstāvjiem, ekonomikas vaļiem, un arī ar upuriem izcīnītās neatkarības labumu baudītājam zelta jaunajai paaudzei, kuru tādās kā raksturīgās elites uniformās redz steidzamies viņu svarīgajās gaitās. Jums ir tikusi brīvības labā daļa. Nu ir jūsu kārtā. Un to vajadzētu ieraudzīt kā SAVU GODA PILNO IESPĒJU.

Kad Mārtiņš Luters savā skaidrojumā saka, ka Dievs dod dienišķo maizi arī tiem kas Viņu nelūdz, kas ir vienaldzīgi vai pat ļauni, neizbēgami rodas jautājums – kāpēc Dievs tā dara? Vai tas ir taisnīgi? Vai tas Dieva atskaites punktu nepadara lieku mūsu mēru sistēmā?

Dievs dod laiku tādēļ, lai dotu iespēju. Ne tikai Latvija nav gatava. Arī mēs. Mums katram ik dienas jāatgriežas no grēkiem. Mums katram jāaug un jānobriest savā dvēselē. Mēs katrs savu reizi esam pārāk nejutīgi un vienaldzīgi un jūtamies pārāk lieli, lai pamanītu līdzās kādu, kuram klājas tik bēdīgi, ka viņš kļuvis jau gandrīz nepamanāms. Bet Dievs ir pacietīgs. Viņš dod mums vēl laiku.

Viņš dod vēl vienu iespēju, lai kādu dienu mēs tomēr pamostos un mainītos, un staigātu sava Dieva priekšā pazemīgi un redzīgi. Kādu dienu... Un kāpēc lai 18. novembris nebūtu vispiemērotākā diena, kad izdarīt labu apņemšanos? Nevis tā skaļi, kameru priekšā vai kā priekšvēlēšanu laikā, bet klusi un nopietni savā sirdī? Apņemties nevis brīnumu lietas, bet kaut ko reālu un ļoti nepieciešamu. Padomāsim par to.

Jo tas ir pats svarīgākais kā svētkus svinēt. Ja tā nav, tad mūsu ceremonijas un salūti ir varbūt skaisti pašu acīm, bet ļoti iespējams, ka Dieva un mūžības priekšā tam nav nekādas vērtības.

Lūk, mums padoms, kā svinēt un arī kā nesvinēt svētkus un kā mūsu svētkus padarīt Dieva priekšā par saldu smaržu...

Tas nav vienkārši. Veidot sevi nav vieglāk kā veidot valsti, bet tās ir lietas, kas sader kopā un pirmā nav paveicams bez otras. Dievs zin, ka tas nav vienkārši. Un tieši tāpēc Kristus mums ir teicis: „Nāciet pie manis visi, kas esat pūlējušies un iztvīkuši, Es jūs gribu atvieglināt.“ Dieva labā vēsts, evaņģēlija vēsts ir tā, ka grūtais pārtapšanas un svēttapšanas darbs nav uzkrauts mums pašiem. Katram, kas ilgojas, Kristus dod laiku un iespēju nākt pie viņa un šķīstīt savu dvēseli. Nav svarīgi, kas ir bijis pagātnē. Nav svarīgi kādi nodarījumi vai pat noziegumi mūs nospiež. Kristus saka: „Kas pie manis nāk, to es patiesi neatstumšu“. Nav nekā tāda, ko viņš jau nebūtu izpircis. Nav nekā tāda, ko viņš negribētu piedot. Ir daudz iemeslu, kādēļ doties pie viņa. Lai nomierinātu sirdsapziņu. Lai šķīstītu savu dvēseli. Lai saņemtu Dieva piedošanu. Lai izglābtos mūžīgajai dzīvībai.

Tie ir biežāk minētie iemesli. Bet šodien, mūsu valsts svētkos varam nosaukt vēl vienu iemeslu. Lai sekmīgi un ar svētību celtu savu Latviju. Jo tik tiešām – taisnota dvēsele un svētdarīta dzīve ir bezgala svarīgs instruments valsts celtniecībā. Tas ir, ja mēs vēlamies celt tādu valsti, par kādu iesākumā runājām, valsti, kurā katram cilvēkam ir ne tikai cerība, bet arī iespēja.

„Nāciet pie manis“, saka Kungs Kristus. Kā mēs esam atsaukušies šim aicinājumam? Šajā pat vasarā Eiropas savienība atteicās pat pieminēt Kristu savas konstitūcijas preambulā. Tas notika ar Latvijas atbalstu, (lai gan patiesībā Latvijai, mums, cilvēkiem neviens pat nepavaicāja). Tai pat laikā Latvija ir atbalstījusi Turcijas uzņemšanu ES, tas ir, uzņemot mūsu vidū **70** miljonus cilvēku kuri ar lielu skaidrību teiks: „Mēs esam musulmaņi“. Vai mēs esam gatavi atbildēt? Vai mums ir ko atbildēt? Vai mēs šodien zinām kas mēs tādi esam. Kādas ir mūsu vērtības? Kāda ir mūsu identitāte? Varbūt tas ir Dieva prāts. Un kad mūsu bērni atgriezīsies no skolas un jautās, tēti, māmiņ – man ir klasesbiedri kas nēsā tādus galvas lakatus un saka, mēs esam musulmaņi. Bet kas esam mēs?“ Varbūt tad atcerēsimies to, ko mūsu vārdā kāds ir pārmetis pār bortu – mēs esam kristieši. Mūsu senču paaudzes tādas bija. Nez ko tas nozīmē? Mums tas daudziem vēl jāatklāj – kristīgās mācības stundās vai daudz kur citur.

Bet Dievs arvien dod laiku un iespēju. Mēs bieži nopūšamies par savu valsti, mēs to bieži kritizējam vai dažreiz arī gavilējam, sevišķi pēc uzvarām sportā, bet neaizmirsīsim par to vienmēr Dievu lūgt. Viņš dod dienišķo maizi, tas ir – valsti visiem, arī vienaldzīgiem, arī tiem, kas nelūdz, pat ļauniem cilvēkiem. Bet ir starpība – vai saņemt no Dieva rokas tikai viņa bezgalīgās pacietības dēļ, vai arī to apzinoties un no Dieva ar pateicību izlūdzoties. Sava valsts ir dārga privilēģija. Tā pieder svarīgākajām dzīves nepieciešamībām. Un tieši tādēļ mums vajadzētu to saņemt vislabākajā veidā – no Kristus izlūgtu, ar tīru sirdi ticībā veidotu, Dieva godam vēltītu un ar taisnības un mīlestības darbiem piepildītu. Lai pats Dievs mūs uz to vada un svētī!